

Operator de date cu caracter personal 3170
Dosar nr. 9306/212/2021

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL CONSTANȚA
SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE INSOLVENȚĂ ȘI LITIGII CU PROFESIONIȘTII
ȘI SOCIETĂȚI

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 14 iunie 2023

Completul compus din:

Președinte – (...)

Judecător – (...)

Judecător – (...)

Grefier - (...)

S-a luat în examinare recursul formulat de recurentul reclamant (...), cu domiciliul în (...), cu domiciliul procesual ales la Cabinet de Avocat (...) din (...), în contradictoriu cu intimata pârâtă (...), cu sediul în (...) înregistrată la registrul Comerțului sub nr. (...), având CUI (...), **prin SUCURSALA (...)**, cu sediul în (...), împotriva deciziei civile nr.228 din 10.02.2022, pronunțată de Tribunalul Constanța în dosarul nr.9306/212/2021, având ca obiect acțiune în constatare - obligația de a face.

La apelul nominal făcut în ședință publică se constată lipsa părților.

Procedura de citare este nelegal îndeplinită cu părțile, prin nerestituirea dovezilor de citare.

Recursul este motivat și este timbrat cu taxă judiciară de timbru în cuantum de 1.522 lei conform chitanței seria/nr.60428/027693/12.10.2022 depusă la dosar (fila 33).

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință prin care s-au evidențiat părțile, obiectul litigiului, mențiunile privitoare la îndeplinirea procedurii de citare, stadiul procesual, precum și faptul că s-a solicitat judecata cauzei în lipsă conform disp. art. 223 alin. 3 Cod procedură civilă.

Curtea pune în discuție în baza dispozițiilor art. 519, 520 Cod procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept a admisibilității recursului în cazul anumitor litigii printre care s-ar afla și litigiul din prezenta cauză și rămâne în pronunțare asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

C U R T E A :

Având nevoie de timp pentru a delibera, în considerarea prevederilor art. 396 alin.1 Cod procedură civilă, potrivit căroră, „ *în cazuri justificate, dacă instanța nu ia hotărârea de îndată, pronunțarea acesteia poate fi amânată pentru un termen care nu poate depăși 15 zile*”,

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
D I S P U N E

Amână pronunțarea la data de 29.06.2023.
Pronunțată în ședință publică azi 14.06.2023.

Președinte,
(...)

Judecător,
(...)

Judecător,
(...)

Grefier,
(...)

***CURTEA DE APEL CONSTANȚA
CONFORM CU ORIGINALUL***

Operator de date cu caracter personal (...)

Dosar nr. 9306/212/2021

R O M Â N I A

CURTEA DE APEL CONSTANȚA SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE INSOLVENȚĂ ȘI LITIGII CU PROFESIONIȘTII ȘI SOCIETĂȚI

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 29 iunie 2023

Completul compus din:

Președinte – (...)

Judecător – (...)

Judecător – (...)

Grefier - (...)

S-a luat în examinare recursul formulat de recurentul reclamant (...), cu domiciliul în (...), cu domiciliul procesual ales la Cabinet de Avocat (...), în contradictoriu cu intimata pârâtă (...), cu sediul în (...) înregistrată la registrul Comerțului sub (...), având CUI (...), **prin SUCURSALA (...)**, cu sediul în (...), împotriva deciziei civile nr.228 din 10.02.2022, pronunțată de Tribunalul Constanța în dosarul nr.9306/212/2021, având ca obiect acțiune în constatare - obligația de a face.

Dezbaterile asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept a admisibilității recursului în cazul anumitor litigii printre care s-ar afla și litigiul din prezenta cauză și rămâne în pronunțare asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, au avut loc în ședința publică din data de 14.06.2023 și au fost consemnate în încheierea de ședință din acea dată.

Curtea având nevoie de timp pentru a delibera, în considerarea prevederilor art. 396 alin.1 Cod procedură civilă, potrivit căroră, „ *în cazuri justificate, dacă instanța nu ia hotărârea de îndată, pronunțarea acesteia poate fi amânată pentru un termen care nu poate depăși 15 zile*”, a amânat pronunțarea la data de 29.06.2023, dată la care a pronunțat următoarea încheiere:

CURTEA :

Asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept a admisibilității recursului în cazul anumitor litigii printre care s-ar afla și litigiul din prezenta cauză:

1. Obiectul cererii și situația de fapt

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Judecătoriei Constanța în data de 06.04.2021, sub numărul 9306/212/2021, reclamantul (...) a solicitat instanței, în

contradictoriu cu pârâta (...) prin (...). – SUCURSALA (...), ca, prin hotărârea ce va pronunța:

- să constate caracterul abuziv al clauzelor inserate la articolul 5.2 din Contractul de Credit pentru nevoi personale numărul C(...)/1000/12747 din data de 5 septembrie 2008, garantat cu ipotecă;
- să oblige pe pârâtă la eliminarea acestor clauze;
- să oblige pe pârâtă la restituirea sumelor achitate în baza acestor clauze, actualizate cu dobânda legală calculată de la data achitării fiecărei sume și până la data restituirii efective;
- să dispună stabilizarea cursului de schimb valutar CHF-RON la valoarea de la data încheierii contractului și efectuarea plăților la cursul valutar de la data încheierii contractului, curs care să fie valabil pe toată perioada derulării contractului.

Prin Sentința Civilă nr.9894/10.09.2021, Judecătoria Constanța a hotărât:

”Admite în parte cererea de chemare în judecată formulată de reclamantul (...), (...), în contradictoriu cu pârâta (...) prin sucursala (...) S.A. Sucursala (...) (...).

Constată caracterul abuziv al clauzei prevăzute la art. 5.2. (în întregul său) din Contractul de credit nr.C2204/1000/12747/5.09.2008 conform căreia *Dobânda este variabilă, putând fi modificată în mod unilateral de către Bancă în funcție de politica (...) SA, de costurile de finanțare ale Băncii, de evoluția pieței financiar-bancare, luând în considerare valoarea dobânzii de referință pentru fiecare valută (...), fără a exista consimțământul Clientului. Noul procent de dobândă se va aplica la soldul creditului rămas de rambursat începând cu data de aplicare stabilită de Bancă. Modificarea dobânzii va duce la recalcularea dobânzii datorate.*

Anulează clauza prevăzută la art. 5.2. (în întregul său) din Contractul de credit nr.C(...)/1000/12747/5.09.2008, ca fiind abuzivă.

Obligă pârâta la restituirea către reclamant a sumelor de bani încasate în baza clauzei abuzive prevăzute la art. 5.2. din Contractul de credit nr. C(...)/1000/12747/5.09.2008, anulată ca abuzivă.

Obligă pârâta la plata către reclamant a dobânzilor legale penalizatoare aferente sumelor de bani încasate de aceasta în baza clauzelor constatate și anulate ca fiind abuzive, pe măsura încasării lor, de la data încasării și până la data restituirii integrale a sumelor încasate în mod abuziv.

Respinge în rest acțiunea, ca neîntemeiată. (...). ”

Considerentele decisive pe care se întemeiază soluția în partea atacată (referința Instanța / Instanță, cuprinsă în această secțiune, urmează a fi înțeleasă Judecătoria)

Capetele de cerere privind clauza de risc valutar și stabilizarea cursului valutar CHF/Lei.

Referitor la pretinsa clauză de risc valutar și la solicitarea de stabilizare a cursului de schimb, instanța reține că nu există o normă națională care să permită înlocuirea clauzei care prevede efectuarea plăților în moneda în care a fost acordat creditul cu o dispoziție supletivă de drept național și care să aibă conținutul dorit de reclamantă.

Singura dispoziție legală aplicabilă în speță ar fi tocmai art.1578 C. civ. 1864, în vigoare la data încheierii contractului de credit, care consacră principiul nominalismului monetar.

Totodată, nu există nicio dispoziție legală sau vreo prevedere în Norma BNR nr.4/2005 privind regimul valutar din care să rezulte că băncile ar suporta toate riscurile legate de acordarea unui credit, inclusiv riscul valutar, astfel încât să se poată dispune stabilizarea cursului de schimb la valoarea de la data încheierii convenției de credit.

În concluzie, față de stadiul actual al jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene și al legislației naționale, chiar și în situația în care s-ar fi constatat caracterul abuziv al clauzei de risc valutar, modificarea dorită de reclamantă nu ar putea fi realizată prin intermediul instanței, ci doar pe calea negocierii între cele două părți contractuale.

Cu privire la solicitarea reclamantei de aplicare a teoriei impreviziunii, instanța amintește că sub regimul C. civ. din 1864, aplicabil în cauză în raport de data încheierii contractului, teoria impreviziunii era fundamentată pe prevederile art. 970, impreviziunea fiind o excepție aparentă de la principiul forței obligatorii a contractului, iar aplicarea sa determină în fapt **restabilirea echilibrului contractual**, părțile nemaifiind ținute la executarea întocmai a obligațiilor stipulate pentru că acestea nu mai reflectă voința părților.

În niciun caz nu s-ar putea aplica teoria impreviziunii în modalitatea solicitată de reclamantă, respectiv stabilizarea (înghețarea) cursului de schimb CHF - Leu la momentul semnării contractului, care să fie valabil pe toată perioada derulării contractului. Aceasta întrucât teoria impreviziunii are scopul de a **reajusta drepturile și obligațiile părților, întinderea acestora**. Or, prin modul de formulare a acestui capăt de cerere, reclamanta nu tinde spre un astfel de scop, ci spre dezechilibrarea contractului în defavoarea părâtei, deși nicio dispoziție legală sau o clauză contractuală nu o legitimează în acest sens.

Instanța de fond concluzionează că riscul valutar nu este rezultatul unui abuz comis de bancă, ci rezultatul evoluției pe piață a monedei creditului.

În concluzie, cererea de înghețare a cursului de schimb CHF/RON la data încheierii Contractului (5.09.2008) a fost respinsă ca vădit neîntemeiată, aceasta neavând natura unui act reparator întrucât, în prezent, produsul achiziționat de contestator nu este același cu produsul din prezent, or conform art.1488 alin.(1) C.civ. *debitorul unei sume de bani este liberat prin remiterea către creditor a sumei nominale datorate*, or, elementul nominal la care este obligat contestatorul **este CHF din momentul plății, acesta fiind elementul nominal la data încasării creditului.(...).**"

Cererea de apel

Prin cererea de apel înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța – Secția a II-a Civilă la data de 20.10.2021, apelantul-reclamant a solicitat instanței de control judiciar ca, prin decizia ce va pronunța, să admită calea de atac, să dispună schimbarea în parte a sentinței atacate și, în consecință, să dispună **stabilizarea cursului de schimb valutar CHF-RON la valoarea de la data încheierii Contractului de Credit** pentru nevoi personale numărul C(...)/1000/12747 din data de 5 septembrie 2008, garantat cu ipotecă contractului, precum și efectuarea plăților la cursul valutar de la data încheierii acestui contract, curs care să fie valabil pe toată perioada derulării contractului, cu cheltuieli de judecată.

Motivele de apel au vizat:

- **caracterul abuziv**, susținându-se că inexistența în contractul redactat de părâta, în calitate de profesionist, a unei asemenea clauze, creează un dezechilibru contractual, creând astfel un avantaj pentru bancă și ducând astfel la ruperea echilibrului contractual, consumatorul împrumutat nefiind informat despre o posibilă evoluție a cursului valutar și consecințele economice care rezultă din derularea contractului de credit.

- **teoria impreviziunii**, raportată la art. 970 vechiul Cod civil și la Decizia Curții Constituționale nr.623/2016, apelantul apreciind că atât criza economică, cât și supraevaluarea CHF și creșterea parității CHF/LEU, de la 2,2715 lei, la data acordării creditului, la 4,4513 lei, constituie un caz de impreviziune, deoarece, pe parcursul derulării contractului, a rezultat o dublare a CHF de la data acordării creditului și până în prezent, care impune reechilibrarea situației părților.

Având în vedere aceste aspecte, apelantul apreciază că acest contract de credit nu poate fi privit ca echilibrat, deoarece, pe de o parte, ponderea obligațiilor consumatorului este cu mult mai mare față de ponderea obligațiilor corelative ale băncii, iar, pe de altă parte, riscurile și variațiile pieței financiare sunt suportate în totalitate de consumator, toate riscurile pe care le implică activitatea de creditare fiind transferate în sarcina acestuia.

Urmare faptului că obligația de restituire a împrumutului în condițiile stipulate în contract a devenit excesiv de oneroasă datorită unei schimbări excepționale a împrejurărilor, constând în dublarea cursului CHF, pe parcursul derulării contractului de credit, apelantul apreciază că se impune adaptarea acestuia, pentru a distribui, în mod echitabil, pierderile și beneficiile ce rezultă din intervenirea cazului de impreviziune arătat.

Prin **întâmpinarea** depusă la dosar la data de 04.11.2021, intimata-pârâtă a solicitat respingerea apelului, ca neîntemeiat, arătând că regula generală aplicabilă în materia împrumutului de consumație este înscrisă în art.1584 Cod Civil de la 1864 (drept comun aplicabil contractelor de credit, pe lângă legislația specială).

Sub aspectul legii aplicabile, noul cod Civil nu este aplicabil Contractului de credit. Nu se poate susține aplicarea acestor prevederi nici prin prisma argumentării unei pretense legiferări a jurisprudenței preexistente, având în vedere că este binecunoscut faptul că noul cod Civil a introdus niște schimbări radicale de paradigmă în ceea ce privește teoria impreviziunii față de Codul Civil din 1864 și jurisprudența dezvoltată pe marginea acestuia.

Întrucât principiul nominalismului este unul legal, excepțiile de la acest principiu nu pot fi insituite pe cale jurisprudențială, ci doar pe cale legală.

Nimic nu se opune că legiuitorul să prevadă măsuri speciale de protecție a consumatorilor în cazul creditelor în valută. Transpunerea în legislația română a recentei Directive 17/2014 (Directiva 17/2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48 și 2013/36/UE și a Regulamentului UE nr. 1093/2010; până la data de 21 martie 2016, statele membre sunt obligate să transpună în legislația internă această directivă) va constitui o ocazie foarte bună de a legifera în acest domeniu, având în vedere faptul că această directivă reglementează în Capitolul 9, art. 23 *împrumuturile în monedă străină* și impune statelor membre să adopte un cadru de reglementare corespunzător care să permită *limitarea riscului ratei de schimb valutar căruia i se expune consumatorul în temeiul contractului de credit*, prin convertirea creditului într-o monedă alternativă sau instituirea unui alt mecanism de adaptare a contractului.

Prin urmare, în materia creditelor în valută, încă odată că problema riscului valutar la care este expus consumatorul nu este susceptibilă de a fi soluționată pe calea unor acțiuni întemeiate pe Legea nr.193/2000, având în vedere faptul că riscul valutar este suportat de consumator nu în temeiul unei pretense clauze abuzive din contractul de credit, ci este consecința aplicării principiului nominalismului consacrat de lege.

Admiterea acțiunii reclamantului s-ar constitui mai curând într-o aplicație practică a teoriei impreviziunii fără că măcar acest lucru să fi fost cerut de către acesta.

În plus, impreviziunea este o instituție reglementată la nivel legislativ doar de la momentul intrării în vigoare a Noului Cod Civil. Astfel, în temeiul art.6 alin.2 al Noului Cod Civil, coroborat cu art.107 din Legea nr.71/2011, potrivit căruia, *dispozițiile art.1271 C. civ. privitoare la impreviziune se aplică numai contractelor încheiate după intrarea în vigoare a Codului Civil*, contractelor de credit încheiate înainte de intrarea acestuia în vigoare nu le poate fi aplicată instituția impreviziunii, acestea fiind supuse prevederilor Vechiului Codul Civil.